

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 571/2022-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a zo sudcov Libora Duľu a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou Mgr. Jaroslavou Krajčovičovou Šokovou, SNP 10, Hlohovec, proti postupu Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 39 P 4/2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ označený v záhlaví tohto uznesenia sa ústavnou sťažnosťou doručenou 19. októbra 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) v napadnutom konaní označenom v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ súčasne požaduje uloženie príkazu okresnému súdu konať bez zbytočných prietahov, ako aj priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 2 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených, ako aj zo zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľ je účastníkom napadnutého konania vedeného okresným súdom o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, ktoré sa začalo na podklade návrhu matky maloletého dieťaťa 21. januára 2022. Návrh bol následne zaslaný na vyjadrenie sťažovateľovi 14. februára 2022. Sťažovateľ predložil repliku 25. februára 2022 a matka doručila dupliku 25. marca 2022, ktorá bola následne doručená sťažovateľovi 2. júna 2022. Sťažovateľ reagoval na dupliku podaním z 13. júna 2022. Konanie pred okresným súdom nie je právoplatne skončené.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ poukazuje na skutočnosť, že do dňa podania ústavnej sťažnosti okresný súd nielenže nerozhodol vo veci samej, ale nenariadil ani jedno pojednávanie, a to aj napriek opakovanej sťažnosti predsedovi okresného súdu. Od júna 2022 je okresný súd absolútne nečinný

4. Sťažovateľ zdôrazňuje, že prietahy v napadnutom konaní u neho vyvolávajú obavu z právnej neistoty týkajúcej sa úpravy práv a povinností k 12-ročnému dieťaťu, o ktoré v konaní ide a v ktorého najlepšom záujme je rýchle prejednanie a rozhodnutie vo veci úpravy rodičovských práv.

5. V tejto súvislosti sťažovateľ poukazuje na skutočnosť, že stav právnej neistoty spôsobený prietahmi v napadnutom konaní trvá vzhľadom na predmet konania už veľmi dlhú dobu, pričom porušovateľ sa ani nepriblížil k vydaniu rozhodnutia vo veci.

6. Povaha veci si pritom vyžaduje mimoriadnu starostlivosť a pozornosť všeobecného súdu venovanú efektívnemu a rýchlemu postupu, aby bol naplnený účel konania a odstránený stav právnej neistoty.

7. Sťažovateľ konštatuje, že žiadnym úkonom neprispel k prietahom ani spomaleniu postupu okresného súdu.

8. Nečinnosť okresného súdu, ako aj stav charakterizovaný dobou 10 mesiacov od podania návrhu, počas ktorej okresný súd vo veci nerozhodol a ani nenariadil pojednávanie, pričom nevykonáva relevantné úkony, ktoré by viedli k odstráneniu právnej neistoty, podľa sťažovateľa nemožno považovať za ústavne udržateľné.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

10. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote postupom okresného súdu v napadnutom konaní. Ústavný súd si pri výklade označených práv podľa ústavy a dohovoru osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 302/2020).

11. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu alebo iného štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo na inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty dochádza v zásade až

právoplatným rozhodnutím súdu alebo štátneho orgánu. Na naplnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy preto nestačí, aby súd alebo štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (napr. I. ÚS 10/98, III. ÚS 224/05).

12. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (I. ÚS 22/2016) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú (i) právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, (ii) správanie účastníka súdneho konania a (iii) postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESĽP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre s'ťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02).

13. Predmetom konania je úprava rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, t. j. ide o konanie vyžadujúce postup súdu s osobitnou (výnimočnou) rýchlosťou (rozsudok vo veci Nuutinen proti Fínsku z 27. 6. 2000, č. 32842/96, § 110 a rozsudok vo veci Voleský proti Českej republike z 29. 6. 2004, č. 63627/00, § 102). Aj v týchto konaniach sú však priet'ahy v niektorých štádiách konania tolerovateľné za podmienky, že celková dĺžka konania nie je neprimeraná (rozsudok vo veci Pretto a iní proti Taliansku z 8. 12. 1983, Sériá A č. 71, s. 16 § 37).

14. Ústavný súd vo svojej judikatúre súvisiacej s namietaným porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov opakovane konštatuje, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie tohto základného práva (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 61/03, III. ÚS 372/09). V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní zistí, že namietaný postup všeobecného súdu sa nevyznačuje takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavnú s'ťažnosť spravidla odmieta ako zjavne neopodstatnenú (napr. IV. ÚS 221/05, III. ÚS 126/2010, I. ÚS 96/2011). Pojem „zbytočné priet'ahy“ je pojem autonómny, ktorý je potrebné vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne.

15. Pokiaľ ide o kritérium právnej a faktickej zložitosti veci, obdobné konania vo veci úpravy práv a povinností k maloletému dieťaťu nemôžu byť vo všeobecnosti považované za náročné, takéto konania tvoria štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov.

16. Správanie s'ťažovateľa ako účastníka napadnutého konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní došlo k zbytočným priet'ahom. S'ťažovateľ s prihliadnutím na už uvádzaný prehľad procesných úkonov žiadnym spôsobom neprispel k ním namietaným priet'ahom v napadnutom konaní.

17. V kontexte tretieho kritéria, ktorým je postup samotného okresného súdu, ústavný súd konštatuje, že postup okresného súdu v prvotnej fáze konania súvisiaci s doručovaním návrhu a vzájomných podaní účastníkov konania bol plynulý. Po doručení podania s'ťažovateľa k duplike matky v júni 2022 nebol vo veci zo strany okresného súdu urobený žiadny procesný úkon. Predmetná nečinnosť v trvaní 4 mesiacov je však ojedinelou nečinnosťou súdu, ktorá sama osebe v súlade s už ustálenou judikatúrou ústavného súdu (I. ÚS 42/01, II. ÚS 129/06, IV. ÚS 513/2020) nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

18. Skutočnosťou majúcou pre rozhodnutie o tom, či v konkrétnych okolnostiach prerokovávanej veci došlo k porušeniu práv na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, resp. na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, podstatný význam je celková doba napadnutého konania. V osobitostiach prerokovávanej veci trvá ku dňu predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti ústavným súdom konanie pred okresným súdom (iba) 9 mesiacov, čo ani s prihliadnutím na predmet konania a jeho citlivosť nemožno posúdiť ako konanie, ktoré je z hľadiska jeho dĺžky *prima facie* neprimerané.

19. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť aj zistenie, že celková doba konania pred súdom, ako aj postup zákonného sudcu nesignalizujú reálnu možnosť zbytočných prietáhov, a tým ani porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 109/03, I. ÚS 103/2016). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení či nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (m. m. IV. ÚS 62/08, IV. ÚS 362/09, I. ÚS 188/2019, II. ÚS 238/2020).

20. Zohľadňujúc konkrétne okolnosti veci, ústavný súd konštatuje, že existencia ojedinelého prietahu v trvaní niekoľkých mesiacov (nečinnosť okresného súdu) v kontexte celkovej doby rozhodovania vo veci sťažovateľa, ktorá nepresiahla obdobie 9 mesiacov, nesignalizuje nečinnosť okresného súdu v takej intenzite, ktorá by ústavnému súdu dovolila po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie vysloviť sťažovateľom namietané porušenie práv zaručených ústavou a dohovorom. Z uvedeného dôvodu ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

21. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

22. Napokon ústavný súd poznamenáva, že ak by ďalší priebeh napadnutého konania signalizoval vznik prietáhov, toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni sťažovateľovi, aby po splnení všetkých zákonných podmienok predložil ústavnému súdu novú ústavnú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. novembra 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu